

KOPIJA

Atb.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22								

Rīgā DATUMU SKATĪT DOKUMENTA PARAKSTA LAIKA ZĪMOGĀ
Nr. REĢISTRĀCIJAS NUMURU SKATĪT DOKUMENTĀ IEKĻAUTO FAILU NOSAUKUMĀ

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra
galvenajam valsts notāram
R. Balodim
Pērses ielā 2
Rīgā, LV-1011

E-pasts: info@ur.gov.lv

Par viedokļa sniegšanu

God. R. Baloža kungs

Finanšu un kapitāla tirgus komisija (tālāk tekstā – Komisija) 06.03.2012. ir saņēmusi Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vēstuli par viedokļa izteikšanu saistībā ar pieteikumu par biedrības "MMM 2011 KLUBS" (tālāk tekstā – biedrība) ierakstīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā.

Vēršam uzmanību, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likums, kā arī citi spēkā esošie normatīvie akti neparedz Komisijai tiesības sniegt oficiālu tiesību normu skaidrojumu, līdz ar to turpmākais šīs vēstules teksts vērtējams vienīgi kā Komisijas viedoklis un nav saistošs trešajām personām. Ievērojot minēto, savas kompetences ietvaros sniedzam šādu tiesību normas piemērotājam nesaistošu skaidrojumu.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 1. panta 1. punktu un Krājaizdevu sabiedrību likuma 2. panta pirmās daļas 1. punktu vienīgi kredītiestādēm un krājaizdevu sabiedrībām ir tiesības piesaistīt noguldījumus Latvijas Republikā. Savukārt saskaņā ar Finanšu instrumentu tirgus likuma 101. pantu ieguldījumu pakalpojumus Latvijas Republikā ir tiesīgas sniegt tikai licencētas ieguldījumu brokeru sabiedrības un kredītiestādes, kā arī apdrošināšanas brokeri – juridiskās personas un atvērtos ieguldījumu fondus pārvaldošās sabiedrības. Līdz ar to, ja ieguldījumus un noguldījumus piesaista persona, kas nav saņēmusi likumā paredzēto atļauju, uzskatāms, ka tā darbojas pretrunā ar likumu un ir saucama pie administratīvās atbildības, pamatojoties uz Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.² pantu par komercdarbības veikšanu bez licences.

Izskatījusi Jūsu iesniegtos dokumentus, Komisija secina, ka biedrība plāno popularizēt finanšu piramīdu darbību un darboties finanšu piramīdās kopumā, nenorādot konkrētu veidojumu, kurā būtu plānots iesaistīties. Latvijas normatīvajos aktos nav definēts finanšu piramīdas jēdziens. Lai sniegtu atbildi, Komisija savas kompetences ietvaros vērtē, vai darbošanās finanšu piramīdās un to popularizēšana ir pretrunā ar likumu.

Finanšu piramīdas shēma ir nelikumīga ieguldījumu shēma, kas tā vietā, lai izmaksātu ienākumus, kas iegūti no reālas komercdarbības, izmanto no jaunākajiem ieguldītājiem iegūtos līdzekļus, lai samaksātu senākajiem ieguldītājiem apsolīto neiespējami augsto peļņu. Shēmas reklamētāji bieži vien piesaista jaunus ieguldītājus, tiem apsolot īsā laika perioda

Saņemts elektroniski
LR Uzņēmumu reģistrā

2012 19. MARTS

33948/21

*Dev. A. Paegle kungs
Darbam un informācijai
FKTK attiecībā uz
jānosūta ar KP
28. novembrī
Galvenais valsts notārs
Rūdolfs Balodis
2012. 19. martā*

*J. Koniņam
A. Paegle
19.03.2012.*

augstus peļņas procentus.* Minētais solījums var izrādīties paties attiecībā pret ieguldītājiem, kas iesaistījās piramīdas shēmā tās darbības sākumā, tādējādi paspējot atpelnīt ieguldītos līdzekļus un arī gūt noteiktu peļņu. Tomēr finanšu piramīdas sabrūk, jo tām nav citu peļņas gūšanas avotu, kā tikai jaunu dalībnieku piesaistīšana un to spēja segt senāko dalībnieku "peļņu". Piramīdas sabrukšanas brīdī ieguldītāji, kas pēdējie uzticējās shēmas maldinošajai reklāmai par augstajiem peļņas procentiem, kļūst par cietušajiem šādā shēmā, zaudējot savu noguldījumu un ieguldījumu. Līdz ar to būtu vērtējams, vai darbības, ko veic finanšu piramīdas popularizētāji un jaunu dalībnieku piesaistītāji, nav vērstas uz iedzīvotāju apkrāpšanu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 177. pantu ir noziedzīgs nodarījums.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī to, ka biedrības "MMM 2011 KLUBS" mērķis ir finanšu piramīdu popularizēšana, biedrība sabiedrībā varētu radīt izkropļotu priekšstatu par tiesiskas finanšu sistēmas darbību, kas varētu negatīvi ietekmēt Latvijas finanšu tirgu kopumā.

Vēl viens no biedrības "MMM 2011 KLUBS" mērķiem ir "darboties finanšu piramīdā". Komisija norāda, ka gadījumā, ja ar darbošanos finanšu piramīdā tiek saprasta jaunu dalībnieku un viņu naudas līdzekļu piesaistīšana, lai, biedrībai esot finanšu piramīdā, tās ietvaros tiktu veidota sava finanšu piramīda, šāda darbība būtu uzskatāma ne tikai par nereģistrētu komercdarbību, bet arī par komercdarbību bez licences saņemšanas, kas ir pretrunā ar likumu, un tādējādi biedrības rīcība būtu pretrunā ar labiem tikumiem.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka šādas biedrības paredzētās darbības neatbilst pilsoniskas un demokrātiskas sabiedrības principiem, kas ir noteikti Biedrību un nodibinājumu likuma 1. panta pirmajā daļā.

Komisija papildus informē, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centrs izvērtē Rīgā izvietoto finanšu piramīdas MMM-2011 vides reklāmu, kā arī Latvijā reģistrēto mājas lapu atbilstību likumam, ievērojot, ka reklāmas sola augstus peļņas procentus, ieguldot šajā finanšu piramīdā. Šāda iedzīvotāju maldināšana un viņu rīcību ietekmēšana, kad finanšu piramīdas popularizēšanas un publiskas reklamēšanas iespaidā iedzīvotāji iegulda savus finanšu līdzekļus finanšu piramīdas shēmā, ir uzskatāma par maldinošu komercpraksi atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4. panta otrās daļas 2. punktam.

Ar cieņu

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Kristaps Zakulis
Finanšu un kapitāla tirgus komisijas
priekšsēdētājs

G. Dirveika
6777 4823
guna.dirveika@fktk.lv

* Thomas W. Golden, Steven L. Skalak, Mona M. Clayton, Jessica S. Pill. A Guide to Forensic Accounting Investigation. 2nd Edition. 2011, John Wiley & Sons, p. 495.

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fākss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

Rīgā

27.03.2012. Nr.21-14/~~21~~20 - -F-103;F-107;F-108

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistram
info@ur.gov.lv

Par viedokļa sniegšanu

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2012.gada 14.martā saņemta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – *UR*) e-pasta vēstule (turpmāk – *Vēstule*) ar uzaicinājumu piedalīties *UR* rīkotajā Konsultatīvās padomes sēdē, kurā tiks izskatīts jautājums „*Vai Uzņēmumu reģistrs ir tiesīgs atteikt reģistrēt juridisko personu, ja no juridiskās personas nosaukuma vai norādītajiem darbības mērķiem iespējams secināt, ka juridiskā persona nodarbojas ar finanšu piramīdu darbību?*”.

PTAC kompetencē saskaņā ar *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta ceturtās daļas 6.¹punktu ietilpst negodīgas komercprakses un reklāmas uzraudzība, lai nodrošinātu patērētāju tiesību un ekonomisko interešu ievērošanu. Savukārt saskaņā ar *Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma* (turpmāk – *NKAL*) 14.panta pirmo daļu, *NKAL* ievērošanu atbilstoši savai kompetencei uzrauga *PTAC*. Ņemot vērā augstāk minēto, *PTAC* savas kompetences ietvaros norāda turpmāko.

Saskaņā ar *NKAL* 1.panta pirmās daļas 2.punktu, darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam, ir komercprakse. Savukārt saskaņā ar *NKAL* 1.panta pirmās daļas 1.punktu, komercprakses īstenotājs ir ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā.

Ņemot vērā *PTAC* ierosinātās lietas par izplatītajām reklāmām, kurās ir popularizēta veidojuma „*MMM-2011*” piramīdveida shēmas darbība, izpētes gaitā iegūto informāciju, *PTAC* secināja, ka piramīdas shēmas darbība ir balstīta uz to, ka shēmas darbības rezultātā tiek piesaistīti jauni shēmas dalībnieki – patērētāji, kuri, veicot ieguldījumus sistēmā, maksā par iespēju saņemt atlīdzību par citu dalībnieku (patērētāju) iekļaušanos shēmā. Līdz ar to *PTAC* konstatēja, ka piramīdveida shēmas darbības veidošana un popularizēšana ir uzskatāma par komercpraksi saskaņā ar *NKAL* 1.panta pirmās daļas 2.punktu, jo tiek īstenota darbība, proti, piramīdveida shēmas veidošana vai popularizēšana, kas tieši saistīta ar pakalpojumu, t.i., ieguldījumu un noguldījumu uz augstiem peļņas procentiem veikšanu piramīdveida shēmā, sniegšanu vai tirdzniecības veicināšanu patērētājiem. Savukārt persona vai sabiedrība,

kura veido vai popularizē šādas piramīdveida shēmas darbību, ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju atbilstoši *NKAL* 1.panta pirmās daļas 1.punktam.

Ņemot vērā lietas izpētes gaitā iegūto informāciju, *PTAC* konstatēja, ka ieguldījumu un noguldījumu piesaiste finanšu piramīdveida shēmā tiek veikta bez attiecīgas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (turpmāk – *FKTK*) izdotas licences, par ko liecina *FKTK* mājaslapā (http://www.fktk.lv/lv/klientu_aizsardziba/bridinajumi_par_nelicencetiem_bridinajums_attureties_no_sada/) 2011.gada 23.decembrī publicētais brīdinājums par nelicencēta ieguldījumu un noguldījumu pakalpojumu sniegšanas veidojuma „*MMM-2011*” darbību, kurš īsteno piramīdveida shēmas darbību.

Saskaņā ar *NKAL* 11.panta 9. un 14.punktu komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs apgalvo vai kā citādi rada iespaidu, ka precī drīkst likumīgi pārdot vai pakalpojumu sniegt, bet tas neatbilst patiesībai, kā arī veido vai atbalsta tirdzniecības veicināšanas piramīdveida shēmu, atbilstoši kurai patērētājs maksā par iespēju saņemt atlīdzību galvenokārt par citu patērētāju iekļaušanu shēmā, nevis par iespēju gūt labumu preču pārdošanas vai lietošanas vai pakalpojumu sniegšanas rezultātā.

Savukārt *NKAL* 4.panta pirmā daļa nosaka, ka negodīga komercprakse ir aizliegta un *NKAL* 4.panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka komercprakse ir negodīga, ja tā ir maldinoša.

Ņemot vērā augstākminēto, kā arī to, ka veidojums „*MMM-2011*” veic ieguldījumu un noguldījumu piesaisti bez *FKTK* izdotas licences, kā arī veido tirdzniecības veicināšanas piramīdveida shēmu, atbilstoši kurai patērētājs maksā par iespēju saņemt atlīdzību galvenokārt par citu patērētāju iekļaušanu shēmā, nevis par iespēju gūt labumu preču pārdošanas vai lietošanas vai pakalpojumu sniegšanas rezultātā, *PTAC* secina, ka persona vai sabiedrība, konkrētajā gadījumā veidojums „*MMM-2011*” vai tā pārstāvis Latvijas Republikā, kura nodarbojas ar finanšu piramīda shēmas darbību vai tās popularizēšanu, īsteno komercpraksi, kurā saskaņā ar *NKAL* 11.panta 9. un 14.punktā noteiktās negodīgas komercprakses pazīmes.

Ievērojot augstākminēto, *PTAC* uzskata, ka šādas *UR Vēstulē* norādītas potenciālas juridiskās personas paredzētais mērķis nodarboties ar finanšu piramīdu darbību pārkāpj *NKAL* 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu, proti, ir pretlikumīgs. Līdz ar to *PTAC* ieskatā šādas juridiskās personas, kuras pamatdarbības veids vai mērķis jau pats par sevi ir pretlikumīgs – proti, konkrētajā gadījumā negodīgas komercprakses īstenošana, reģistrācija *UR* nav pieļaujama, pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmi, Administratīvā procesa likuma mērķi un tajā nostiprinātajiem tiesību principiem.

Vienlaikus norādām, ka saskaņā ar konkrēto piramīdveida shēmas darbības veicināšanu un popularizēšanu *PTAC* ir uzsācis 3 administratīvās lietas, kā arī to ietvaros uzsācis 2 lietvedības administratīvā pārkāpuma lietās par iespējumu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā paredzēto pārkāpumu. Minēto lietu ietvaros veikto darbību rezultātā *PTAC* ir panācis, ka tiek pārtraukta vides reklāmu, kuras popularizēja piramīdveida shēmas darbību, izplatīšana, kā arī mājaslapas www.ienakumuplans.lv darbība, kurā tika popularizēta iesaistīšanās piramīdveida shēmas darbībā.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Ar cieņu,
Direktore

B.Vītoliņa

K.Korde, 67388638
Kaspars.korde@ptac.gov.lv

24.03.2011

A.Priedītis

2011.03.10

Pieprasījumu komisijas sēdes
PROTOKOLS
Rīgā

2012.gada 21.martā

Nr.09

Sēdē piedalās	I.Bite, I.Čaklais, R.Eigims, D.Kazāka, I.Laizāne, I.Meļņikovs, V.Poriņa, S.Potapkins, R.Ražuks, I.Rībena, J.Urbanovičs, J.Viļums, I.Zariņš, M.Zemļinskis.
Sēdē nepiedalās	U.Augulis, J.Ādamsons, A.Brigmanis, I.Čepāne, K.Olšteins, J.Reirs.
Sēdē uzaicināti	Uzņēmumu reģistra Galvenais valsts notārs Ringolds Balodis un Juridiskās nodaļas vadītājs Aivars Paegle, Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks Armands Eberhards, Finanšu un Kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētāja vietnieks Jānis Brazovskis un Juridiskās un licencēšanas departamenta Licencēšanas nodaļas vadītāja Agnese Alaine, Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 1.nodaļas priekšnieks Jānis Celms.
Sēdi vada	komisijas priekšsēdētājs R.Ražuks
Protokolē	komisijas konsultants Z.Preimane.
Sēdes veids	atklāta.
Sēdes sākums	09:00
Darba kārtībā	par iespējām ierobežot finanšu piramīdu darbību Latvijā.

Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes pārstāvis Jānis Celms komisijas sēdē atzīmēja, ka policija vērtē apstākļus saistībā ar finanšu piramīdu "MMM-2011", taču pagaidām nav pamata kriminālprocesa ierosināšanai. Viņš piebilda, ka ir sastādīti administratīvie protokoli saistībā ar "MMM-2011" reklāmām. Ekonomikas policijas pārstāvis arī minēja, ka pašlaik finanšu piramīda Latvijā juridiski nav definēta.

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) priekšsēdētāja vietnieks Jānis Brazovskis savukārt informēja, ka pašlaik ir vairākas iespējas, kā ierobežot finanšu piramīdu darbību. Viņš norādīja, ka arī Uzņēmumu reģistrs (UR) pēc pieteikuma par biedrības "MMM 2011 Klubs" reģistrēšanu iesniegšanas rīkojās atbilstoši, kā arī piebilda, ka nākamnedēļ plānota UR Konsultatīvās padomes sēde, kurā eksperti pārrunās, kā nepieļaut finanšu piramīdu reģistrāciju.

Savukārt UR valsts galvenais notārs Ringolds Balodis pieļāva iespēju, ka kāds no finanšu piramīdas pārstāvjiem jau ir reģistrēts. UR februārī arī saņēma dokumentus, lai reģistrētu biedrību "MMM 2011 Klubs", taču vēlāk šis pieteikums tika atsaukts.

J.Brazovskis komisijas sēdē arī vērta uzmanību uz aptauju datiem, kas liecina, ka aptuveni 3% no Latvijas iedzīvotājiem būtu gatavi iesaistīties finanšu piramīdu shēmā. Arī iepriekšējos finanšu piramīdu gadījumos, neskatoties uz masu izskaidrošanas darbu, cilvēki, tostarp arī valsts amatpersonas, ieguldīja naudu. Viņš arī piebilda, ka "MMM" piramīdas vārds pēc sabrukšanas atkārtoti tiek izmantots, jo tās veidotāji negrib neko ieguldīt.

Deputāts I.Zariņš atzīmēja, ka nepieciešams pilnveidot sabiedrības izpratni par finanšu piramīdu kaitīgumu.

Komisijas lēmums.

Komisijas locekļi pieņēma zināšanai uzaicinātās personas sniegto informāciju. Nolēma, ka nav nepieciešamība nekavējoties mainīt likumdošanu. Informēt sabiedrību par finanšu piramīdu kaitīgumu.

Sēde slēgta 09:40

Sēdes vadītājs

R.Ražuks

Komisijas deputāte

I.Laizāne

Protokolists

Z.Preimane

Labdien!

Satversmes 102.pants noteic biedrošanās brīvību, kuru var ierobežot uz likuma pamata (Satversmes 116.p.), ja tā apdraud citu cilvēku tiesības, demokrātisko valsts iekārtu, sabiedrības drošību, labklājību.

Biedrību un nodibinājumu likuma 10.panta pirmā daļa paredz biedrības pienākumu veikt darbību, kas nav pretrunā ar likumu.

Likuma 17.panta piektās daļas 1.punkts paredz, ka Latvijā neregistrē tādās biedrības, kuru statūtos noteiktais mērķis ir pretrunā ar Satversmi.

Finanšu piramīdu popularizējošu biedrību darbība Latvijā ir pretrunā ar Satversmes 1.pantu, jo apdraud demokrātisko valsts iekārtu, drošību un sabiedrības labklājību.

Finanšu piramīdas darbība balstīta uz to, ka ienākumi no aizdevuma (depozīta vai kā citādi nosaukta darījuma) sagaidāmi tikai tad, ja palielinās jaunu aizdevēju skaits un summu apmēri. Jau sākotnēji ir skaidri zināms, ka ienākumus var saņemt tikai pirmie spēles dalībnieki, bet pārējiem savi ieguldījumi ir jāzaudē tādēļ, ka pārskatāmā laikā jauni dalībnieki nevarēs pienākt klāt. Tādējādi jaunajiem dalībniekiem ir jāmeklē arvien jauni dalībnieki, bet tiem – atkal jauni. Tas noved pie privātās dzīves komercializācijas un būtiskiem privātās dzīves satricinājumiem. Turklāt sistēma būtiski apgrūtina sociālo jomu, sabiedrības labklājību un valsts stabilitāti, ja piramīda sabrūk (un tas noteikti iestājas).

Piemēram, Vācijas tiesas ir izskatījušas neskaitāmas prasības, kas saistītas ar finanšu piramīdu darījumiem un vienoti atzinušas, ka minētie darījumi ir pretrunā ar labiem tikumiem. Dažus no tiem atradu <http://www.kostenlose-urteile.de/topten.schneeballsystem.htm> Raksturīgi, ka Vācijā šādas piramīdas sauc par „sniega bumbu sistēmām”; tas nozīmē, ka cilvēki var velt sniega bumbu kalnup, taču kādā brīdī tā kļūst tik liela, ka sāk rīpot atpakaļ un iznīcina pašus cilvēkus, kas to vēla kalnup.

Ar cieņu,

Jānis Neimanis